

Конституційно-правові норми як загальнообов'язкові правила поведінки учасників конституційних стосунків, виступаючи в якості засобів їх правового регулювання, займають ключові позиції в правовому механізмі конституційного права [6]. Найважливішою властивістю конституційно-правових норм є їх системність, під якою розуміється, що ці норми органічно пов'язані між собою, взаємно доповнюють один одного і тісно взаємодіють між собою. Системність припускає, що у відповідності зі своїм змістом конституційно-правові норми об'єднуються в певні групи. Одна група норм регулює питання громадянства (принципи, збереження, придбання припинення), інша – встановлює правовий статус глави держави (компетенцію, порядок проведення виборів, організації і діяльності зречення посади, тощо). третя - визначає правовий статус політичних партій, громадських об'єднань та ін.

Конституційні положення про джерело і соціальні суб'єкти державної влади безпосередньо пов'язані і з іншим елементом цього інституту-принципами організації державної влади. Єдина за своєю сутністю державна влада будує свою організацію і діяльність на підставі двох основоположних принципів, закріплених у Конституції: поділу її на законодавчу, виконавчу, судову гілки влади та верховенства права [5]. Метою діяльності по здійсненню державної влади в Україні державними органами є забезпечення прав і свобод людини, гідних умов життя, розвиток та зміцнення демократичної, соціальної та правової держави, зміцнення громадської злагоди на території України. Саме на підставі узагальнення цих елементів визначається сутність конституційно-правового інституту державної влади України.

Отже, державна влада – це вид публічної політичної влади, що здійснюється державою та її органами, здатність держави підпорядковувати своїй волі поведінку людей та діяльність об'єднань, що знаходяться на її території. Поряд із державною владою складовими публічної влади є влада народу (безпосереднє народовладдя, що здійснюється через вибори, референдуми) та місцеве самоврядування. А системність конституційно-правових норм здійснювана у формі конституційно-правових інститутів, регулюючи однорідну групу громадських стосунків, сприяє забезпеченню ефективного функціонування правового механізму конституційного права, забезпечуючи взаємозв'язок і взаємодію усіх його елементів.

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 17.11.2020)

2. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: підруч. Київ: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. 520 с.

3. Беляєва М. В. Політична суб'єктність держави в сфері народовладдя: конституційно-правові засади. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 9. С. 16-19

4. Чехович Тетяна Валеріївна. Державна влада як інститут конституційного права України : дис... канд. юрид. наук: 12.00.02. К., 2005.

5. Теорія держави і права: Підручник. Кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. 3-е вид. перероб. і доп. Дніпропетровськ, 2016. 480с.

6. Жуган М. Принцип поділу влади: сучасні інтерпретації. *Право України*. 2011. № 2. С. 193-200.

Орлова Олена Олександрівна

доцент кафедри
загальноправових дисциплін,
кандидат юридичних наук, доцент

Лещенко Анна Сергіївна

студентка юридичного факультету

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ COVID-19

Поширення коронавірусної інфекції (COVID-19) у світі змусило уряди країн запроваджувати безпрецедентні карантинні, організаційні та правові заходи. У свою чергу, попередження та профілактика захворюваності завжди пов'язані з певними обмеженням для людей організаційного, фінансового та особистого характеру, а тому не завжди сприймаються свідомо людиною та добровільно ви-

конуються. Держава змушена застосовувати заходи адміністративного впливу до громадян, які добровільно не дотримуються обмежень, та здійснювати контроль за дотриманням таких обмежень.

Поширення коронавірусної інфекції в Україні відбувається сьогодні наростаючими темпами, хоча і не такими значними, як у деяких країнах світу, але тенденція невтішна. Тривалий час Україна не мала значних темпів поширення захворюваності. Така динаміка поширення захворюваності в державі була наслідком кількох факторів. Серед факторів, які на першому етапі сприяли поширенню коронавірусної інфекції в Україні, були такі: велика частка працюючого населення за кордоном та їх повернення в Україну після запровадження карантину; незабезпеченість населення у перші тижні карантину медичними масками, окулярами, рукавичками, засобами дезінфекції рук тощо. До факторів, які не сприяли поширенню коронавірусної інфекції, слід віднести: досвід проведення карантинних заходів локального характеру через небезпеку поширення епізоотій в Україні; незначну мобільність населення; відсутність розвинутого міжнародного туризму в нашій країні тощо.

COVID19 став одним з найбільш неочікуваних викликів для сучасного світу, адже він зачепив, фактично, всі аспекти життя людини. Обставини, що склалася, обумовлюють проблему коригування концепції регулювання цивільних відносин в умовах інтеграційних процесів, які супроводжуються колізією публічного та приватного підходів. Умови епідемії змушують керівників держав вдаватися до використання засобів публічного примусу, адже для того щоб стримати будь-яку інфекцію, а особливо таку заразливу, як Covid-19, необхідні агресивні дії. Захисні заходи такі як: закриття підприємств або соціального дистанціювання, ефективні лише тоді, коли вони поєднуються зі строгими, систематичними зусиллями, що дозволяють випередити поширення хвороби [2, с. 14].

Окрім медичних та соціальних питань і проблем, ситуація, яка склалася у світі в загальному та в кожній країні окремо, виявила низку правових проблем, які активно дискутуються в ЗМІ та в мережі Інтернет. Великі пласти законодавства та нормативно правового забезпечення суспільних відносин проходять в умовах пандемії перевірку на сучасність, життєздатність та перспективність функціонування, окремо в умовах надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів. Світова тенденція активного розвитку приватного права в інтересах кожної людини і особистості отримала неочікуваний удар від владних державних структур, що вимушені ввімкнути імперативні важелі регулювання суспільних відносин. Вперше за останні десятиліття традиційна проблема співвідношення інтересів однієї людини і суспільства в цілому, проблема взаємозв'язку і взаємопроникнення приватного і публічного права отримала нового звучання та набрала помітної актуальності у всьому світі [1, с. 33].

В умовах пандемії обертає на себе увагу термінова потреба чітко розмежувати термінів обмеження свободи пересування і позбавлення свободи пересування. Залишається визначити, чи обмеження, накладені для зупинення розповсюдження COVID19, є позбавленням свободи чи є лише втручанням у свободу пересування. Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував, що для того, щоб визначити, чи була особа «позбавлена свободи» відправною точкою повинна бути конкретна ситуація в якій опинилася людина. При цьому важливо враховувати цілий ряд таких критеріїв як тип, тривалість, наслідки та спосіб здійснення заходу, про який йде мова. Різниця між позбавленням і обмеженням свободи полягає в ступені або інтенсивності, а не в характері дій. Зважаючи на аналіз рішень Європейського суду з прав людини можна зазначити, що здатність отримати предмети першої необхідності для життя та добробуту також буде важливим чинником під час визначення дотримання балансу між правами людини та інтересами суспільства [3].

Отже, карантинні обмеження кардинально змінили життя людства. Віддалений режим роботи та навчання, доступна інформація ЗМІ не завжди вірна, що значно вплинуло на психічний стан населення. Також обмеження щодо пересування, що є порушенням певних нормативноправових норм, але всі ці обмеження було встановлено з метою стримування розповсюдження вірусу.

1. Михайлишин І. В. Зміст права громадян на вільне пересування та вибір місця проживання / І. В. Михайлишин // Право і Безпека. – 2012. – № 3. – С. 32-37.

2. Осинська О.В. Обмеження прав і свобод людини: теоретикоприкладні аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / О.В. Осинська. – К., 2010. – 20 с.

3. Алла Кошляк, Євген Спірін. Світ після пандемії: глобалізація слабшає, націоналісти зміцнюються. URL: https://thebabel.com.ua/texts/40815-svit-pislyapandemiji-globalizaciya-slabshaye-nacionalisti-zmicnyuyut-poziciji-perekazuyemo-stattyu-foreignpolicy?utm_source=page&utm_medium=publication.